

בס"ד. ש"פ תשא, פרשת פרה, ח"י אדר, ה'תשכ"ט

(הנחה בלתי מוגה)

זאת חוקת התורה וגו' ויקחו אליך פרה אדומה וגו', שזוהי הקריאה דפרשת פרה ע"ד המצוה דשריפת הפרה. ומביא אדמו"ר מהר"ש במאמרו דשנת תרכ"ט¹ (שנאמר לפני מאה שנה) מ"ש במדרשי וילקוט על הפסוק² יהי לבי תמים בחוקיך, חקיך לשון רבים³ זה חוקת הפסח וחוקת פרה אדומה, למה ששניהן דומין זל"ז, בזה נאמר זאת חוקת הפסח, ובוזה נאמר זאת חוקת התורה, ואי אתה יודע איזו חוקה גדולה מזו, משל לב' מטרונות דומות שהיו מהלכות שתיהן כאחת נראות שוות, מי גדולה מזו, אותה שחברתה מלוה אותה עד ביתה והולכת אחרי⁴, כך בפסח נאמר בו חוקה ובפרה נאמר בה חוקה, ומי גדולה, הפרה, שאוכלי פסח צריכין לה, שנאמר⁵ ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת. וצריך להבין, דהנה, ממש"נ אי אתה יודע איזו חוקה גדולה מזו, מוכן, שבכל אחת מהם יש מעלה על חברתה, וצריך להבין מהי המעלה שבכל אחד מב' החוקות, שלכן יכולה להיות הוה אמינא שהיא גדולה. ולאידך גיסא, כיון שיש מעלה בכל אחת מהם על חברתה, מפני מה המסקנא היא שחוקת הפרה גדולה מחוקת הפסח. גם צריך להבין מה ניתוסף בביאור הענין שחוקת הפרה גדולה מחוקת הפסח ע"י המשל דב' מטרונות, הרי גם לולי המשל מוכן שחוקת הפרה גדולה מחוקת הפסח מהטעם עצמו שאוכלי פסח צריכין להפרה (היינו שהפסח בא ע"י ההכנה דחוקת הפרה), משא"כ הפרה אינה צריכה לפסח, שקיומה יכול להיות גם בכל השנה כולה.

ב) ויובן כל זה בהקדים החילוק בין פסח לפרה, דהנה, ענין הפסח קשור עם הענין דיציאת מצרים, דמצרים הו"ע מיצרים וגבולים⁶, וע"י העבודה דחוקת הפסח פועלים היציאה מהמיצרים וגבולים. והענין בזה, דהנה, ענין המיצרים וגבולים ברוחניות הו"ע הצמצום

(6) בא יב, מג.

(7) חוקת שם, יז.

(8) ראה תו"א בשלח סד, א. לקו"ת אמור

לה, סע"ב ואילך. ובכ"מ.

(1) חוקת יט, ב.

(2) סה"מ תרכ"ט ע' צג.

(3) שמור"ר פי"ט, ב.

(4) תהלים קיט, פ.

(5) פי' מהרז"ו שם.

שכבר יאת העולם, כמארו"ל⁹ בעשרה מאמרות נברא העולם, שזהו ע"ד חכם גדול שלומד עם תלמיד שאינו בערכו כלל, שצריך לצמצם שכלו עד שיומשך כדיבורו השכל השייך להתלמיד, ומזה יובן במכש"כ למעלה, שבכדי שיוכל להיות התהוות העולמות שאינם בערך אליו ית' כלל, הוצרך להיות ענין הצמצום, ובאותיות הקבלה¹⁰, שתחלה הי' אוא"ס ממלא מקום החלל ולא הי' מקום למציאות העולמות, וכשעלה ברצונו להוות העולמות סילק אורו הגדול על הצד ונעשה חלל ומקום פנוי למציאות העולמות, שזהו ענין הצמצום, שעיי"ז נמשך אח"כ כל סדר ההשתלשלות. וזהו"ע מצרים דקדושה, ומזה נשתלשל שיוכל להיות גם מצרים כפשוטו, עד מצרים דלעו"ז. והעבודה דיציאת מצרים היא לצאת מכל המיצרים וגבולים, אפילו מיצרים וגבולים דקדושה, עד שמגיעים להגילויים שלפני הצמצום. והנה, היציאה מהמיצרים וגבולים היא ע"י העבודה דתומ"צ, והיינו לפי ששרש התומ"צ הוא לפני הצמצום. דהנה, על המצוות מברכים אשר קדשנו במצוותיו, מצוותיו דייקא, כמבואר בלקו"ת (בדרושי מצות ציצית¹¹ ובכ"מ¹²) בפירוש הכתוב¹³ ועשיתם את כל מצוותי, שמצוותי הם נעלים יותר ממצוות הוי', להיותם מצוותי ממש דקאי על העצמות, דהיינו לפני הצמצום. וכיון שענין המצוה הוא מלשון צוותא וחיבורי, הרי ע"י המצוות מתחברים עם הקב"ה. וכשם שהוא בקיום המצוות, כן הוא גם בלימוד התורה, שע"י לימוד התורה מתחברים ומתיחדים עם עצמות א"ס. וכמבואר בתניא¹⁴ ובהדרושים¹⁵ המבארים מעלת התורה על המצוות, דתורה הו"ע חיוהי, משא"כ מצוות הרי הם איברים בלבד. ואף שמבואר בענין המצוות שזהו כחותם המתהפך¹⁷, היינו, ששרש המצוות הוא למעלה יותר משרש התורה, שהרי תורה הו"ע המוחין, משא"כ מצוות שרשן מבחי' גולגלתא שלמעלה מהמוחין, ולכן כשנמשכים ובאים בגילוי אזי המצוות הם למטה יותר, מ"מ, הרי בשרשם הראשון מושרשת התורה עוד למעלה יותר מהמצוות, דאורייתא וקוב"ה כולא חד¹⁸, והיינו ששרשה

15) פכ"ג.

16) קיצורים והערות לתניא ע' קד ואילך. סה"מ תרל"ג ח"ב ע' שמג ואילך. תרנ"ג ע' רכז ואילך. ד"ה כי נר מצוה תרצ"ב (סה"מ תרצ"ב ע' קכ ואילך).

17) ראה תניא אגה"ק ס"כ (קלא, א).

18) תניא שבהערה 15 בשם הזהר. וראה זהר ח"א כד, א. ח"ב ס, א. תקו"ז ת"ו בתחילתו. לקו"ת נצבים מו. א. ועוד.

9) אבות רפ"ה.

10) עץ חיים שער א (דרוש עגולים ויורש) ענף ב.

11) שלח מו, א ואילך. אוה"ת שלח ע' תקפז.

12) לקו"ת במדבר ט, ג.

13) שלח טו, מ.

14) לקו"ת בחוקותי מה, ג. סה"מ תרח"ץ

ע' נב. וש"נ.

בהעצמות, משא"כ מצוות מושרשים רק בבחי' הרצון¹⁷. ונמצא, שע"י כללות העבודה התומ"צ מתיחדים ומתחברים עם עצמות ומהות א"ס, שע"י לימוד התורה נעשה יחוד נפלא ועצום שאין יחוד כמוהו כו'¹⁸, וע"י קיום המצוות, הרי היד המחלקת צדקה נעשית מרכבה לאלקות²⁰. וזהו עבודת הצדיקים בקיום התומ"צ, שע"י זה יוצאים מכל המצרים וגבולים, והגם שזהו עבודה מסודרת, מ"מ הנה ע"י עבודה זו דקיום התומ"צ פועלים שיהי' יציאת מצרים. וזהו ג"כ שני הפירושים בתיבת פסח, מלשון דילוג²¹, או מלשון חס רחמנא²². דפסח מלשון דילוג היינו שמדלג על המיצרים וגבולים, ופסח מלשון חס רחמנא הו"ע הרחמים, קו האמצעי, שעולה עד הכתר²³, למעלה יותר משני הקוים, והיינו, שבכתר גופא הרי זה מגיע לדרגא נעלית יותר משני הקוים. וכל זה הו"ע העבודה דחוקת הפסח, שקאי בדרך כלל על עבודת הצדיקים.

אמנם חוקת הפרה הו"ע עבודת בעלי תשובה, דהנה, העבודה דחוקת הפרה הו"ע השריפה, ששורפים את כל מציאותה, שע"י מתבטלים ג' היסודות אמ"ר וכלים בעשן, ונשאר רק האפר שהוא יסוד העפר (כמ"ש באגה"ק²⁴, ומובא גם בהמאמר²⁵). והענין בעבודה, דהנה, בנפש הבהמית ישנו כח המתאווה שיכול להתאוות גם ענינים בלתי רצויים, והיינו, שלא רק התאוה לדברים האסורים הו"ע בלתי רצוי, אלא גם התאוה בעניני היתר, כמו תאוות האכילה שאינה לשם שמים, הרי אף שהמאכל הוא דבר המותר, שאינו קשור ואסור בידי החיצונים, מ"מ, כשאוכלו למלאת תאוותו יורד הוא לפי שעה ברע גמור שבגקה"ט²⁶, וא"כ הרי זה ענין בלתי רצוי, ועד כדי כך, שיכול להתאוות גם דברים אסורים. והנה, הציור הרע שבו נצטייר כוח המתאוה, צריכים לשרפו לגמרי, עד שלא ישאר כי אם כח המתאוה הפשוט, והיינו לפי שעצם כח המתאוה אינו רע, ולכן אינו מתבטל לגמרי, אלא שמתהפך לקדושה, שזהו ענין התשובה, וכמ"ש באגה"ת²⁷ דענין התשובה הוא באופן שאם הי' רגיל לקרות דף אחד יקרא ב' דפים וכו'²⁸, שע"י נעשה קשר כפול ומכופל, והיינו, שאין מתבטל כחו לגמרי, רק שמתהפך להיות מציאות דקדושה,

(24) סט"ו (קכא, ב).

(25) סה"מ שם ע' קא.

(26) תניא פ"ז.

(27) פ"ט.

(28) ראה ויקר' רפכ"ה.

(19) ראה תניא פ"ה.

(20) שם פכ"ג.

(21) פרש"י בא יב, יא. שם, יג.

(22) של"ה מסכת פסחים קנז, א בהגהה.

(23) למו"ת מסעי צו. ב.

ואדרבה, שנעשה אצלו תוקף יותר גדול בעניני קדושה (כדלקמן). וזהו ענין שריפת הפרה, שע"ז נעשית ההעלאה דנה"ב כו'. ואח"כ צריך להיות גם ענין ההמשכה, שזהו מ"ש' ונתן עליו מים חיים אל כלי.

ג) וע"פ משנ"ת החילוק בין חוקת הפסח לחוקת הפרה, שחוקת הפסח הו"ע עבודת הצדיקים וחוקת הפרה הו"ע עבודת הבע"ת, יובן מ"ש במדרש אי אתה יודע איזו חוקה גדולה מזו, שזהו ע"ד מ"ש במדרש²⁹ אודות מעשיהם של צדיקים ומעשיהם של רשעים, איני יודע באיזה מהן חפץ, אם במעשה אלו או במעשה אלו, דלכאורה אינו מובן, איך יכול להיות שיהי' חפץ במעשה רשעים, אך הענין הוא³⁰, שכוונת המדרש במ"ש שיכול להיות שחפץ במעשה רשעים היינו מעשה רשעים לאחר שעשו תשובה, ועז"נ איני יודע באיזה מהן חפץ אם במעשה הצדיקים או במעשה הרשעים, דהיינו בעלי תשובה. וזהו ג"כ המחלוקת בגמרא³¹ אם צדיקים גדולים מבעלי תשובה או שבעלי תשובה גדולים מצדיקים, והיינו לפי שיש מעלה בבעלי תשובה על צדיקים, דמשכי לי' בחילא יתיר³², ביתר שאת וביתר עוז, שזהו ע"י העבודה דשריפת הפרה דקבילת משמאלא דהיינו פני שור שבמרכבה³³, והו"ע רב תבואות בכח שור³⁴, שזהו העילוי שנעשה ע"י בירור נפש הבהמית, ובפרט ע"י העבודה דאתהפכא מהענינים דגקה"ט לגמרי, שע"ז מתבררים ועולים הניצוצות דתוהו. ועפ"ז יובן מ"ש בגמרא³⁵ מצעות שהציעה לו באיסור הציעה לו כהיתר, דלכאורה מהו העילוי בזה שאותם מצעות שהציעה באיסור הציעה לו בהיתר, אך הענין בזה, שע"י עבודת בעלי תשובה נתהפך האיסור עצמו להיות היתר. וכמו"כ יש מעלה בעבודת צדיקים, שהיא עבודה מסודרה בתמידות, כמ"ש³⁶ עולת תמיד העשוי' בהר סיני, תמידין כסדרן. וכיון שיש מעלה הן בחוקת הפסח, שהו"ע עבודת הצדיקים, והן בחוקת הפרה שהו"ע עבודת הבעלי תשובה, לכן נאמר שאי אתה יודע איזו חוקה גדולה מזו. ועל זה מביא המשל לב' מטרונות שהיו מהלכות וכו', שענין ההילוך הוא בחוץ (קודם שנכנסים לבית) דוקא, דהנה, אמיתית

(29) זח"א קכט, ב. ראה תניא אגה"ת

ספ"ח. תו"א מקץ לט, ג.

(33) זח"ג קפ, ב.

(34) משלי יד, ד. וראה לקו"ת האזינו

עה, ריש ע"ד.

(35) מנחות מד, א.

(36) פינחס כח, ו.

(29) ב"ר פ"ב, ה.

(30) ראה צפנת פענח (קד, ב) וכן פורת

יוסף (מו, ג) להרה"ק כו' ר' יעקב יוסף

מפולנאה. ד"ה באתי לגני תשל"א פ"ז (תו"מ

סה"מ שבט ס"ע שנה). אוה"ת עקב ע' תקה.

ועוד.

(31) ברכות לד, ב.

ענין ההילוך ע"פ תורה הו"ע עבודה בלתי מוגבלת³⁷, ועבודה זו היא דוקא בחוץ, כמבואר בתו"א³⁸ על הפסוק³⁹ אמצאך בחוץ, דקאי בכללות על העבודה דבעלי עסק, ובפרטיות יותר קאי על עבודת בעלי תשובה⁴⁰, והיינו, שדוקא אצלם ישנו אמיתית ענין ההילוך שבעבודה הבלתי מוגבלת. וזהו ג"כ מה שחוקת הפרה מטהרת אפילו אבי אבות הטומאה, כדאיתא במדרש⁴¹ בנוגע לטומאת מת שנתכרכמו פניו של משה ואמר במה תהא טהרתו, היינו, שאפילו משה שענינו הי' חכמה העליונה, נתכרכמו פניו, ושאל במה תהא טהרתו, עד שהקב"ה למד עמו פרשת פרה, שמוזה מובן שחוקת הפרה היא למעלה לגמרי מכל מדידה והגבלה.

ד) **וזהו** מ"ש יהי לבי תמים בחוקיך, שצריך להיות שני אופני העבודה דחוקת הפסח וחוקת הפרה, והיינו, שגם בצדיקים שכללות עבודתם הוא באופן של עבודה מסודרה, צריך להיות גם העבודה באופן של דילוג, דאף שבכללות הנה עבודת הצדיקים היא העבודה דבכל נפשך ועבודת בעלי תשובה היא העבודה דבכל מאדך⁴², מ"מ, גם בצדיקים צריך להיות אופן העבודה דבכל מאדך (ענין הדילוג), וכמו"כ בבעלי תשובה צריכה להיות העבודה גם באופן דמים חיים אל כלי, היינו שצריך להמשיך עבודת התשובה גם כעבודה מסודרה דקיום התומ"צ⁴³, שאז המעשים הם מעשים טובים⁴⁴, כיון שבאים לאחר עבודת התשובה. ומסיק במדרש ומי גדולה, הפרה, שאוכלי פסח צריכין לה, היינו, שגם בצדיקים צריכה להיות עבודת התשובה, שזהו שמשיח אתא לאתבא צדיקא בתיובתא⁴⁵, היינו, שיפעול בצדיקים שיהי' אצלם גם עבודת התשובה. ובכללות הרי זה ג"כ החילוק בין הזמן שביהמ"ק הי' קיים לזמן הגלות, דבזמן הבית הי' מאיר הגילוי דשמש הוי"ו⁴⁶, וכמו כן היו מאירים בגילוי הנר הוי' נשמת אדם⁴⁷, והנר מצוה ותורה אור⁴⁸, שזהו מעמד ומצב דיום, והו"ע עבודת הצדיקים, משא"כ בזמן הגלות, כאשר מפני חטאינו גלינו מארצנו⁴⁹, שזהו

44 ראה לקו"ת מטות פב, א. שמע"צ פה, א. שה"ש יז, ג.

45 ראה לקו"ת שמע"צ צב, ב. שה"ש נ, סע"ב. וראה זח"ג קנג, ב.

46 ע"פ תהלים פד, יב.

47 משלי כ, כז.

48 שם ו, כג.

49 תפלת מוסף דיו"ט.

37 ראה לקו"ת שלח לח, ד. סה"מ תר"ס ע' קז ואילך.

38 תרומה פ, ב.

39 שה"ש ח, א.

40 ראה גם אוה"ת חוקת ע' תשצח.

41 במדב"ר פי"ט, ד.

42 ואתחנן ו, ה.

43 ראה אגה"ת רפ"ת. לקו"ש חל"ט ע'

זמן החושך, וצריכים להפוך את החושך לאור, שזהו"ע עבודת הבעלי תשובה. וע"י עבודת התשובה בזמן הזה פועלים את הענין דלאתבא צדיקיא בתיובתא, שגם אצל צדיקים תהי' עבודת התשובה, בגאולה העתידה לבוא ע"י משיח, במהרה בימינו.

